19 Ağustos 1949 cuma
Yıl: 2 — Sayı: 65

İdarehane: Ankara cad. N: 33 İstanbul
Telefon: 25088

FIYATI 10 KURUŞ

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

Abonelerimize

Gazeteleri zamanında veya hiç ellerine geçmiyen abonelerimizin durumu mektupla veya telefonla bize bildirmelerini rica ederiz.

İNÖNÜ İŞÇİLERLE GÖRÜŞTÜ

Cumhurbaşkanı İzmirde fabrikaları gezdi ve işçileri dinledi.

İnönü dedi ki: "Siz işçiler hususiyle muhtelif siyasî temayüller içinde bulunarak cemiyetimize güzel bir örnek olabilirsiniz,,

Bir müddetnberi Ege bölgesinde tetkiklerde bulunan Cumhur başkanı İsmet İnönü İzmirde bazı fabrikaları gezerek işçilerle temas etmişlerdir. işçilerin dertlerini dinliyen Cumhurbaşkanı işçilerle onları ilgilendiren mevzulara dair konuşmalar yapmışlardır.

Beraberinde İzmir valisi Osman Sabri Adal olduğu halde Halkapınar semtindeki pamuklu mensucat fabrikasına giden Cumhurbaşkanı fabrikanın yemek salonunda işçilere hitap ederek demişlerdir ki:

İşçiler haklarını koruyabileck durumdadır.

« Aziz hemşerilerim,

İstirahat zamanınızın iki dakikasını bana verdiğiniz için size teşekkür ederim

Size söyliyeceğim söz tek cümledir: Çalışmak, büyük bir mevzu olarak cemiyetin bünyesine, kanunun bünyesine ve [illegible] kiyenin ilerlemesi, mamur olması ülküsünün temeline girmiştir.

İşçiler haklarını, cemiyet içindeki vazifelerini bilip ona göre çalışacak,

Cumhurbaşkanı İsmet İnönü

bilip onları koruyacak kabiliyette Türk cemiyetinin bir unsuru olarak yer almışlardır.

Kanun içinde sarsılmaz bir vatanperverlik anlayışı ve kavrayışı içinde mesleklerinin verimli, kendi şahısları ve aileleri için feyizli, memleket için hayırlı ve ilerletici bir meslek olduğunu her an düşüneceklerdir. Size çok teşekkür ederim işçi arkadaşlarım. İzin verinizi, muhabbetinizi sizin istirahatini-

(Devamı 3 üncü sayıfada)

işçi davamız ve alkışlı toplantılar

Önümüzdeki pazar günü İstanbul mensucat işçileri Sendikası tarafından hükûmeti protesto maksadıyle bir toplantı tertip edilmiştir.

Bugünkü kanuni mevzuatımız gün, yer ve saatini muayyen müddeti içerisinde vilâyete bildirmek suretiyle her teşekkülun toplantılar yapabileceğini amirdir. Binaenaleyh mezkûr sendikanın böyle bir toplantı tertibine kalkması kadar tabii hakkı olmaz. Ancak, geniş bir kitleye hitap etmek durumunda olan veya bunu isteyen bir teşekkülün her hangi bir harekete teşebbüs etmeden önce o hareketin ötedenberi ilân edegeldiği gayesine fayda veya zarar getireceğini düşünmesi lâzımdır.

Böyle bir toplantıdan işçi davası için ne gibi faydalar beklenilebilir? Biz sanıyoruz ki toplantıda söylenecek yaldızlı cümleler, klişeleşmiş nutuklar işçi davası için fayda olmaktan daha çok, darbe olacaktır.

Yine biz sanıyoruz ki memleketimizde hergün biraz daha ehemmiyet kazanan işçi meseleleri gürültülü, alkışlı toplantılarda değil, sakin, fikir teatilerine, ciddi münakaşalara imkân veren topluluklarda konuşulmaya ve görülşülmeye lâyıktır.

İstanbul işçi sendikaları Birliği yönetim kurulununşayanı takdir bir görüşle bu toplantının işçi davasını sekteye uğratacağını ve bunun için Birliğin ve Birliğe bağlı 16 sendikanın toplantıya katılamayacağını bildirmiş bulunması lüzumsuz olan hareketin iflâsı için kâfidir kanaatindeyiz.

HÜRBİLEK

Okuyucularımızdan bir dilek

Bu memlekette çeşitli maksatlarl, çeşit çeşit gazete çıkıyor.

Günlük, 3 günlük, haftalık, 15 günlük v.s..

Aralarında siyasisi, gayri siyasi, mizahi olanı, taraflısı, tarafsızı, meslekisi, gayrı meslekisi, herşeyd bahsedeni, hiç birşeyden bahsetmiyeni, yabancısı, doğru yazanı, namuslusu, namussuzu var.

Bu gazeteleri adına (bayi) denilen vatandaşlarımız alır, her şehre, her semte dağıtır, satar ve sattırırlar Fakat... İstanbul işçi sendikaları birli tarafından çıkarılmakta olan gazetemizi, daha fazla para verdiğimiz halde hiç bir bayie sattıramıyoruz.

Gazetemizin kıymetli okuyucuları Hürbilek'i şimdilik sendikalrımız vasıtasiyle temin ediyorsunuz. Eğer, gazetenizin ikişafını istiyorsanız, gazete satıcılarında, bayilerde müvezzilerde sık sık (Hürbilek) arayınız. Bu suretle, bir gün bizim gazetemizi de alıp satmak ihtiyacını duyacaklardır.

Tekel işçilerine zam yapılıyor

işçiler 1 Eylûlden itibaren yüzde 25 - 30 zamla ücret alacaklar

Tekel Bakanı Dr. Fazıl Şerefeddin Bürge işçi mümessilleriyle görüştü ve fazla mesailerin kaldırılmıyacağını, kaldırılan yerlerde mesailere yeniden başlanacağını söyledi

Tekel fabrika ve müesseselerinde çalışan işçilere yapılması düşünülen zamlar nihayet kat'i bir karara bağlanmıştır. Eylül ayının birinci gününden itibaren bütün işçilerin ücretlerine yüzde 25-30 nisbetinde bir zam yapılması uygun görülmüş ve bu hususta ki hazırlıklar hemen hemen tamamlanmıştır.

Şehrimizde bulunan Gümrük ve Tekel Bakanı Dr. Fazıl Şerafeddin Bürge cuma günü Tekel genel mmüdürü Hamdi Hüsman ile beraber Tekel fabrika ve müesseseleri işç imümessillerini kabul etmiş ve kendileriyle zam ve fazla mesailer üzerinde görüşmüştür.

Bakan işçi mümessillerine zam mevzuu üzerinde her türlü hazırlığın tamamlandığını bildirmiş ve eylül ayı başından itibaren ücretlere zam yapılacağını kat'iyetle ifade etmiştir. Bakan ayrıca zam yapılsa dahi fazla mesailerin kaldırılmıyacağını ilâve etmiştir.

Bilindiği üzere fazla mesainin kaldırılması bazı işçileri pek zor duruma düşürmüştür. Fazla mesaisi kaldırılan iş yerlerinde yeniden mesaiye başlanacaktır.

Diğer taraftan Tekel Genel müdürü Hadi Hüsman işçi mümessil-

Tekel Bakanı Dr. Fazıl Ş. Bürge

leriyle 24-25 Ağustosta bir toplantı daha yapacak ve işçilerin bazı dilek ve ihtiyaçları hakkında kendilerinden izahat alacaktır. Ayrıca aynı toplantıda işçiler hakkında bazı yeni kararlarında açıklanacağı ümid edilmektedi.r

çalışma Bakanının Beyanatı

Ücretli hafta tatili kanunu tasarısı B. M. M. komisyonları gündemine alındı. Fikir işçileri için hazırlanan kanun tasarısı önümüzdeki çalışma devresinde Meclise sunulacak

Çalışma Bakanı Reşat Şemssettin Sirer işçileri ilgilendiren muhtelif konular üzerinde bazı izahlarda bulunmuştur. Bakan bu beyanatında bilhassa ücretli hafta tatili ve senelik izin meseleleri üzerinde durmuştur. Bakan ihtiyarlık sigortası kanununun tatbiki için konulan müddetin uzunluğunun sebebini şu şekilde izah etmiştir.

(— İhtiyarlık sigortası kanunu 8 haziran 1949 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanun gereğinre, hak sahiplerine gelir bağlanabilmesi için iki şartın yerine getirilmesi icap ediyordu. Birincisi sigortalanacak yüzbinlerce işçi vatandaşın tesbiti, sicillerinin tutulması ve karnelerinin dağıtılması, ikinciside sigortanın tediyata başlamasını mümkün kılacak surette bir fon vücude getirilmesi.

Sicillerin meydana getirilmesi için en az bir yıllık zamana ihtiyaç vardır Fakat kesif bir çalışma ile bu hazırlığın önümüzdeki Nisana kadar 9 aylık bir müddet içinde tamamlanmasına azmedilmiştir. Sicil [illegible] teessüsünden önce prim toplanmıyacağı için ancak 1950 Nisanında prim toplanmıya başlanacak 19[illegible] Nisanına kadar geçecek bir [illegible] de toplanacak primlerle vü[illegible]

(Devamı 3 üncü sayıfada)

E. T. T. işçilerinin zam talepleri

Teknik dairesi işçilerinin isteğini idare reddetti

İstanbul Elektrik, Tranvay ve Tünel Genel Müdürlüğü Hareket Dairesi işçilerinin ücretlerine yüzde otuz nisbetinde bir zam yapmıştır Bunun üzerine ayni Genel Müdürlüğün Teknik Dairesine bağlı iş yerlerinde çalışan 450 işçiden bugünkü hayat pahalılığı karşısında aldıkları ücretin kendilerini ve ailelerini geçindirmek için kâfi gelmediği ileri sürerek hareket dairesi işçilerine yapılan yüzde otuz zammın kendilerine

(Devamı 4 üncü sahifede)

Bir Sendikanın tertiplediği toplantı

Mensucat İşçileri Sendikasının hükûmeti protesto toplantısına işçi Sedikaları Birliği ile Birliğe bağlı 16 sendika iştirak etmiyecek

21 Ağustos pazar günü İstanbul mensucat işçileri sendikası tarafından hükûmeti protesto maksadiyla bir toplantı tertip edilmiştir.

Toplantı tertip edilmeden önce İstanbul işçi sendikaları Birliğine müracaatla Birliğin ve Birliğe bağlı bütün sendikaların toplantıya iştiraki istenmişti. İşçi Sendikaları Birliği Yönetim kurulu cumartesi günü yaptığı toplantıda bu meseleyi tetkik etmiş ve böyle bir toplantıyı mahzurlu bularak Birliğin ve Birliğe bağlı sendikaların toplantıya katılmamasına karar vermiştir. Bu münasebetle Birlik gazetelere aşağıdaki mektubu göndermiştir:

«21 Ağustos pazar günü, İstanbul Mensucat işçileri sendikası tarafından Hükûmet nezdinde protestoda bulunmak maksadıyla bütün İstanbul işçisinin iştirak edeceği bir toplantı yapılacağı gazetelerle ilân edilmiştir.

Biz, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği olarak bu toplantıyı terviç etmediğimizden gerek Birliğimiz, gerekse Birliğimize bağlı 16 sendikanın böyle bir toplantıya katılması bahis mevzuu değildir.

Bu toplantı ile hiçbir alâkamız olmadığının umum efkâra ve işçi arkadaşlarımıza duyrulmasına delâletlerinizi saygıyla rica ederiz.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulu
Zühtü TETEY

Ankete gelen cevaplar 3 üncü sahifemizdedir

İşçi Gözü ile:

Zam

Tekel işçisinin beş aydanberi istediği pahalılık zammı nihayet 1 Eylülden itibaren verilmek üzere karara varıldı. Yalnız verilecek zam miktarı nedir? Ne gibi şerait esasına göre verilecektir? Bu cihetler hâzırı karanlıktır. Zammın 12 gün sonra tatbik edileceğine göre bu karanlık noktalarda tatbik zamanından evvel aydınlanacaktır.

Şöyle ki: Sayın Tekel Genel Müdürü "en dilerini pek çok" tabiriyle eden işçi mümessillerile zam miktarını ve işçiye bu zammın tatbik şeklini konuşacaktır. Bu konuşma neticesinde işçinin istediği miktara yakın bir zam tahakkuk etmezse mümessillerce keyfiyet reddedilmek ihtimali de hesaptadır.

İşçi dağın fare doğurması kabilinden bir zam istemiyor. Yapılacak toplantıda realiteler karşısı ifrbara ahmnalı ve (2) aylık hazisi olan bu mes'elenin tatbiki tatmin edecek durum arzetmesi temennisi olmuş.

SEYFİ DEMİRSOY

Ucuz Zeytinyağı satışı yapılıyor

Vakıflar İdaresiyle Meyva ve Sebze Tarım Satış Kooperatifleri Birliği arasında varılan bir anlaşma ya göre yakında şehrin muhtelif yerlerinde perakende zeytinyağ satışlarına başlanacaktır. Bu zeytin yağlar kooperatifler birliğinin İstanbul şehrin altı dükkânlarıyle Vakıflar İdaresinin Bahçekapıdaki su satış deposunda satılacaktır.

Vakıfların tamamen sat ve temiz ve serbest piyasa fiyatları ne kadar değişirse değişsin, bütün mayısım boyunca bu fiyat muhafaza edilecektir.

Sosyal mes'elerimiz

İşçi, kanuni haklarını kaybetmemek için nelere dikkat etmelidir?

— 4 —

Yazan: Avukat Safa Ş. ERKÜN

İşçinin dikkatini gerektiren diğer bir nokta da «amele ayartılması» hâdisidir. İşçi, iş akdi devamı edenken, işini bırakıp başka bir yerenin işine girerse, akdin bu şekilde ihlâlinden dolayı eski işveren'in zarar ve ziyanını ödemekle mükellettir, ona karşı kanunen mes'uldür. «İş K. 14» Bize bayuran bir İşçi daha yüksek ücret verilek kendisini ayartan yeni İşveren, kısa bir müddet sonra, bu kanun fennen bozuk bulunan bir kısmının kapatılması üzerine kendisine yol verdini, binaenaleyh kendisini ayartan ve sonra da sokak a bırakan bu İşverenden tazminat alıp alamıyacağını sormuştu. «Rüşvet teklif edenin benden rüşvet aldılar diye sıkıyete hâkim bulunmadığı gibi, bu İşçinin de kendi kusuru ile azardığından dolayı, tazminata hakkı bulunmadığını» kendisine anlattık

Burada çok mühim bir noktaya işaret etmek istiyorum. Acaba İş akdinden doğan dâvalar, her zaman ikame edebilir mi? Hemen söylıyelim ki: dâvaslarının müddetinde çabalan veya müstahdem olan kimselerin, yevmiyecilerin ve emelelerin ücretleri hakkındaki dâvaları beş senelik mürurru zamana tâbidir. «Bk. 126» ve bu müddet mukavele ile tâdil olunamaz «Bk. 127». Binaenaleyh işçi eğer bu müddeti geçirmişse, acacağı tâcret dâvasi mürurru zaman hakkınından redolunmağa mahkûmdur.

—

Buraya kadar verdiğimiz izahata dikkat edilirse, sadece iş hukukuna ait dâvalardan bahsettiğimiz anlaşılır, binaenaleyh, iş akdine ve iş kanununa dayanan hak iddialarına ilişkindirmektedir. İş kanununuzun hak ihtilâfı olmaktan ziyade menfaat ihtilâflarına taallûk eden uzlaştırma ve tahkim usullerini ele almakmemeleri kanunu gerekçesi — mevzuumuzun dışındadır. şüphesiz orada da İşçinin kanuni menfaatlerini kaybetmemek, İşçinin dikkat edecegi noktalar vardır. Bu münasebetle bir mesele üzerinde ilşalendirmektedir. «İş kanununun 79 uncu maddesi etek başlı iş ihtilâfının iki mümessilerinin arıcılığı ile uzlaştırılacağını, ancak bu suretle uzlaşılamadığı takdirde hakmeyeye başvurulabileceğinin ezberetmektedir. Bu hükümü teyit eden 29 Mart 1939 tarihli iş ihtilâflarını uzlaştırma ve tahkim nizamnamesi. «İş M. 3 inci maddesi etek başlı iş ihtilâflarının hallı için mahkemeye başvuran işçi ve İşverenlerin, ihtilâfın daha evvel İş K. 79 uncu maddesi gereğince uzlaştırma yolu'la halledilememiş olduğunu tevsik etmelerini âmirdir. Bu uzlaşmazlığı tevsik için tarafların ve işçi mümessillerinin birlikte imzalıyacakları bir mazbata suretinin dâvayı arzuhalne eklenerek mahkemeye ibrazı mecburidir. Adetâ boşanma dâvalarındaki «sulh teşebbüsünün akameti vesikası» mahiyetinde bulunan bu mazbata mahkemeye ibraz edilmedikçe, dâvaş dinlenemiyecektir. Şu halde, acaba, bu sulh teşebbüsü her iş hukuku dâvası için şartmıdır? Kanaatimize böyle mutlak bir netice istihrac hukuken yerinde değildir. Meselâ İş akdinin İşveren tarafından ihbarısı feshi dolayısiyle işçi tarafınd'n açılan bir dâvada, İşveren, «dâva dinlenemez, evvelemirde bir uzlaşmazlık mazbatası ibrazı gerektirir» diye reddetirebilecek midir? Bizce hayır. Zira iş akdinin feshiyle, artık ortada bir iş münasebetsi kalmamıştır. Ortada ne meri bir iş akdi vardır, ne de dâvaya dâvalanan bir iş sıfatını haizdir. Burada etek başlı bir iş ihtilâfından bahsedilemez. Zira iş ihtilâflarını tarif eden iş Kanununun 77 inci maddesi «yanlıyor» diyelerdi: «Meri iş şartlarının hepsi yahut bir veya bir kaçı veya bunların tatbik tarz ve usulleri hakında, herhangi bir İşverindeki umumi İşçi sayısının on kişiden aş olmamak üzerere, beşte biri kadar İşçi ile İşveren arasında çıkan anlaşmazlığa» toplulukla iş ihtilâfı, ve ayrı ayrı işçilerin kendi hak ve menfaatleri için İşverenle aralarında çıkan anlaşmazlığa «tek başlı iş ihtilâfı» denir. Kezâ adı geçen uzlaştırma nizamnamesinin 27 inci maddesi gereğince «bir iş yerinde çalışmak ta olan işçilerden bazılarının kendi hak ve menfaatleri için İşveren ilearalarında ayrı ayrı çıkan ihtilâf lara —tek başlı iş ihtilâfı— denir» maddeden açıkça anlaşılıyor ki, bu rada — çalışmakta olan yani henüz eskarılmamış bulunan — İşçilerin ihtilâfı bahse mevzudur. Binaenaleyh, fesh tazminatı misalinizde, bu hükümlerin tatbik kabiliyeti yoktur, yani bir uzlaşmazlık mazbatası arzımız. Böyle bir mazbatayı tanzim edecek İşçi mümessilleri, ancak «meri» İş şartları hakkındaki tavassutta bulunabileceklerine göre, münfesih bir iş akdinin akdi olan eski İşçiye karşı «tavassut» ve mühadahe'ye yetkileri yoktur.

İş akdine ait dâvaları burada kesserek, biraz da İşçi sigortaları ihtilâfları ile meşgul olalım. 7 Temmuz 1945 tarihli ve 4772 sayılı «İş kazalarıyle meslek hastalıkları ve endâ-

Devamı 4 üncü sahifede)

İşçi Gözüyle:

Müfettişlerimiz

İş müfettişlerinin sendikaları hergün mutazamen mürakebe ettiklerini görüyoruz. Bundan böylede bu hadiselerin devamı temenni ederiz. Yalnız şöyle haller olıyor ki bazı İş müfettişleri sendikayı Çalışma teşkilâtının bir şubesi imiş gibi kabul ediyor ve o şekilde hareket ediyorlar.

Meselâ, bir sendikanın muhasebe defteri Çalışma müdürlüğüne celp ediliyor, sendikanın muamelelerinin yönetim kurulu adeta bir sorgu yargıcının karşısında imiş gibi istvaba çekiliyor. Evet istevab edilebilir. Yalnız şunu hatırda tutmak lâzım gelir: Sendika yönetim kurulu ile diğer teşkilâtı bütün hesabet ve muamelelerinde yalnız ve yalnız sendikanın genel kurulunu karşı sorumludur. Genel kurul, yönetim kurulunun çalışmasını, hesabatını ve kâtibetini uygun bulmuşsa ibra eder. Kanunen de böyle, bizimde bildiğimiz budur.

İş müfettişleri hergün sendikaları teftiş etsinler. Gelsinler görsünler hesabınızda da kitabınızda da takkanlar. Lâkin bu meyanda İşçi nizamname hükümleri var ki hiç aramıyor. Meselâ, iş ve İşçi emniyetini ve sağlığını koruma, nizamnamesi hükümleri acaba tatbik ediliyor mu ediliyor mu? Unutulmasın ki bu nizamname hükümlerin zerine getirilmemesile birçok kurbanlar vefdik. Ve veriyoruz da.

SEY.DER

TÜRK MUSİKİ KONSERİ

Fatih - Eminönü mensucat işçileri sendikası 28 Ağustos 949 pazar günü saat 21 de Çağaoğlu Çiftesaraylar bahçesinde büyük bir Türk musikisi konseri tertiplemiştir.

Bu konsere başta Müzeyyen Senar İşıl, Sabite Tur, Mustafa Çağlar, Suzan Güven, Semiha Coşar, Lütfi Güneri olmak üzere memleketimizin tanınmış bütün ses ve sanatkârları iştirak edeceklerdir.

Hürbilek'in Romanı

Yazan: Mustafa MEFHAR

No. 30

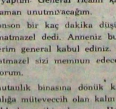

Hakim yanındakilere döndü. Beş dakika görüştüler. Sonra sesine ağır bir tavır vererek konuştu.

— İngiltere İmparatorluğu askeri ceza kanununun (...) maddesi mucibince casusluk suçu ile zan altında bulunan Türk ordusu subaylarından yüzbaşı Mehmet oğlu Halil'in suçu sabit olduğundan yine İngiltere İmparatorluğu askeri ceza kanununun (...) maddesi mucibince kurşuna dizilmesine karar verilmiştir.

Kırık bir kadın feryadı duyuldu. Consonun yaveri koşarak dışarı çıktı. Hakim tercümana kararı vermesini emretti söyledi. Ve mazmunu göttürmeleri için yaver etti. Askerler yüzbaşayı kolundan çektiler.

— Haydi yürü dedi.

Yyne sessizlik arasında muntazam ayak sesleri peyda oldu. Tak.. trap Tak.. Trap ...

Aynı gece saat Yüzbelerin yüzbaşı general Consonun odası, vakit sabaha yaklaşmış; herhalde saat üç olmalı. Conson uyku arasında bir gürültü duyarak uyandı. Oda kapısına vuruyorlardı. Kendi kendiine mırıldanarak kalktı. Robdöşambarını sırtına geçirdi kapıya doğru yürüdü. Kim ayakta? Bu zaman ne istiyor? Yaver dinadı. Kapıyı açı.. ne hayretle duraklıdı.

— Yalnız görmüyorum ya? Mamlazet sizinle değilmi?.. Fakat bu zaman.. Bir şeymi var

Lizette'nin sesi kısık ve titrekti. Hatinde bir hasta vaziyeti vardı.

— Affedersiniz rahatsız ettim.

Conson sözünü kesti.

— Yok canım. öyle şey olur mu gel bakayım. Salonun kapısını açtı. Genç kızı elinden tutarak götürdü. Bir koltuk ile oturttu. Büyük lâmbayı yaktı. O zaman genç kızın pek perişan bir halde olduğunu farketti. Gözleri şişmiş ve ağlamıştı. Rengi uçuktu.

— O ... Bu nehal yaramaz.

Onu güldürmeye çalıştı. Bir kaç komik söz söylemek istedi. Fakat Lizet sözünü kesti.

— Rica ederim. General müsaade ederseniz rahatsızlıtmemin sebebini söyleyim.

Sizden bir iştiğim var. Eğer kabul edersenizi ebediyen minnattar kalacağım.

Beni yürüdüşü hâlitin yanına götürünüz. Onunla bir dakika konuşmak kendimi affettirmek istiyorum. Ona çok büyük fenalık yaptım. General rıcamı kabul edinize. İyiliginiz hiç bir zaman unutmayacağım.

General Conson bir kaç dakika düşündü Sonra:

— Fakat matmazel dedi. Anneniz buna razı olurmu?

— Rica ederim general kabul edinız.

— Peki matmazel sizi memnun edecek bu iş; fenada olsa kabul ediyorum.

Arkası konuştuktan binasına dönük kalın taş berbine. Bunun komutanlığa mütevecci olan kalın taş duvarı onlar de ellerinde silâhlarla on iki asker var. Halil getirdo grup gelip önlerinde durunce Kısa boylu bir İngiliz yüzbaşısı Halile ölüfatte bulunarak hatırnı sormak istiyor.

Halilin yüzünde bir tebessüm hasıl oluyor.

Elinde asyalı bir bez parçası ile bir üsteğmen Halite doğru yaklaştığı zaman son sözlerini soruyorlar.

— Son arzunuz?

Halilin gözleri önünde uzak yakın hayaller beliriyor. Annesi ve diğer ailesi efradı birer birer gözlerinin önündeki sahnada seridi gibi geçiyorlar. General İhsanın kendisine söylediği son sözleri tekrar duyar gibi oluyor: (o kaza İcsadüf etmekten çekin). Halil gözlerini uzaklar dikmiş bekliyor: Birdenbire irkilerek

— Son arzum öylemi? İngiliz subayı şaşar ederek

— Sizi temin: ederim ki her isteğinizi yerine getirmeye çalışacağım.

— Son arzum dünya durduğça ay yıldızlı sancak gökleriden inmesin. Türk adı her adın üstünde yaşasın. Hoca ederim yüzbaşı teğmene emir veriniz. Son vazifesini ifa etsin

Halit ellerini göğsü üzerine kavuşturmuş, gözleriyle ufuklara bakıyor. Hatta o kadarki kendisine tevcih edilmiş namılıları sahi görünüyor. Şimdi o daha çok kalbiyle gördür. Bir anda İngiliz askerleri gözünün önünden kayboluyor.

Siddetli bir gürültüyü sert bir kadın feryadı takip ediyor. Bu tüt ses adeta tüfeklerin gürültüsünü hiçe indiriyor.

Yetişemedim değilmi? Beni affetmeden gitti.

General İ ireti tutmak istiyor ve sakin olması tavsiye sinde bulunuyor.

O generalin ellerini iterek toz duman içerisinde kalarla yatan ölünün üzerine eğiliyor. Ellerini kavuşturmak. bu ayrı ırktan ve ayrı rinden olan ölüye merhametli elini uzatmaı için Allahtan dua ediyor ...

SON

Sendika Başkanlarına (4) sual

Her gün biraz daha gelişmekte olan sosyal hayatımızda sendika ların büyük rolü olduğu muhakkaktır. Fakat, bilhassa zamanımız da üzerinde durulacak mevzular hale değil istikbale ait olmalıdır.

İşte bu maksatla ilerdeki sosyal gelişmelerimize dair sendika başkanlarının neler düşündüklerini sendikaların uğradığı güçlükleri umumi efkâra duyurmak istedik. Aşağıdaki sorularımıza bütün sendika başkanlarından cevap bekliyoruz. Cevaplara bir de fotoğraf eklenmesi lâzımdır. Gelen cevapları geliş sıralarına göre neşredeceğiz.

Suallerimiz şunlardır:

1 — Sendikanız ne gibi müşkülklerle karşılaşmaktadır?

2 — İşverenlerle olan münasebetlerinizden ve iş verenlerin Sendikanıza karşı hakkındaki tavırlarından memnunsunuz? Bu hususta ki temennileriniz nelerdir?

3 — Sendika olarak ele aldığınız başlıca davalar nelerdir? bunların neticelerinde muvaffak oldunuz, hangilerinde olamadınız? Sebepleri?

4 — Sendikaların inkişafı için, sendikalar kanununda veya diğer kanunlarda yapılmasını istediğiniz bir değişiklik varmıdır? Varsa nelerdir?

TEKEL KUTU FABRİKASI İŞÇİLERİ SENDİKASI BAŞKANI SÜREYYA BİROL'un cevabı

1 — Sendikamızın karşılaştığı yegâne müşkül üyelerimizin bir kısmının Sendikaya hak arayıcı bir teşekkül olmaktan ziyade insana sadece maddî menfaat temin eden bir teşekkül olduğunu sanmasıdır.

Bu fikri ortadan kaldırmaya muvaffak olduğumuz gün sendikamız tam bir inkişaf yoluna girmiş olacaktır.

2 — İşverenlerimizden maddî ve manevî büyük müzaheret görmekteyiz. Kendilerin ona istediğimiz hizmetgüvenmekteyiz ve ülkemiz ehtiyacına, Kimsenin refahında gözümüz olmadığına ve kimse için suiniyet beslemediğimize ve bu yurdun samimî ve öz evlâdları olduğumuza inanmalarını istiyoruz o kadar.

3— Ele aldığımız başlıca dava işçi haklarının ancak kanun yoluyla teminat altına alınabileceği fikrini işçiye ve iş verene anlatabilmek ve milli refahın işveren ve işçinin beraberce çalışmaları sayesinde kabil olabileceğini yaymak karşılıklı sevgi ve saygıyla istihsalı artırmaktır. Bu davaad muvaffakiyet yolunda bulundu ğumuza kaniim .

Cibalı Tekel kutu fabrikası işçileri sendikası Başkanı Süreyya Birol

terim. Bir iş ihtilafı zuhurunda meselesine yüksek hakem kurulunu intikal edince bu kurulda ilgilisendika ile sendikalar birliği mümessillerinin daştırakini sağlıyan kanuni mevzuat zannımca çok lüzumludur.

İş Kanununun ilgili maddesinde bu yolda bir tadilât zaruridir.

İnönü işçilerle görüştü

(Birinci sahifeden devam)

zi selbedecek bir hale girmeden buradan ayrılıyım.

Bundan sonra İzmir yünlü mensucat fabrikasına giden İnönü, oradada fabrikaya müteallik işler hakkında izahat almışlar ve işçilerle bir hasbihale bulunmuşlardır. Bu hasbihallerinde de iş çilerin haklarını [illegible] ve gözetmekte kolaylıklı [illegible] durum da olduklarını beyan [illegible] [illegible] ve etmişlerdir.

Kendinize güvenme kanuna güvenmenin başlangıç noktasıdır.

« Hemşerilerim ..

Bugün size görmek benim için keyifli bir fırsattır. İstiyorum ki zamanımızda size ancak bir iki cümle söyliyebilirim

Çalışma haklarının cemiyette bir kanun ve bir vicdanî anlaşma halinde yerleşmesinden sonra inçiltiğimiz bir iş teşekkül olarak çok ilerleme yolundadır. Meseklerinizde, çalışmalarınızda muvafak olmanız ve ilerlemeniz için bir iki esaslı şartı gözönünden ayırmamanız lâzımdır. Birincisi kendinize güvenmek. Hiçbir şekilde kimsenin kendinize güvenme duygusunu zayıf bulmamalısınız. Kendinize güvenme, kanuna güvenme, devlete güvenme ve vatanın istikbaline güvenmenin başlangıç noktasıdır.

Birincisi siz işçiler hususile muhtelif siyasî temayüller içinde bulunuşlar cemiyetimize yüzü, bir örnek [illegible] Vatandaşlar muhtelif siyasî kanaatler taşıyarak [illegible] kendiniz güvenen bir vatandaş sıfatiyle seçim günü istediği gibi kullanabileceğine inanarak umumî hayatlarında, medenî münasebetlerinde ve birbirleriyle olan temaslarında sıcak duygularla içinde birbirine hürmet etmek, birbirini dost tanımak âdetî içinde yaşıyabilirler.

Siz bütün memleketin bir anlayışın fevkalâ bir örneğini vereceksiniz. Siz bir orduyu ebd vatanın bütün tabakalarından, bütün kanaatlerinden toplanmış fertlerin bu büyük vatan ideali içinde yaşıyabilmesini, bir ordunun memlekette yaptığı iş bir fabrika, muhtelif kanaatler ve muhtelif anlayışlarla bir araya gelmiş vatandaşlar cemiyetinde memlekette aynı fayda hizmetleri yapabilir. Anlıyor musunuz? (Anlıyoruz, sesleri)

Muhtelif siyasî kanaatler içinde bir araya gelmiş vatandaşlar meselelerinin, çeçimlerinin ve haklarının yolularını kanun içinde iyi bularak ve bu yollarda birbirine yardım ederek pek güzel çalışabilirler. Bunun örneğini bütün memleket vermeniz benim için bahsa bu büyük bir yardım, memleket için bir büyük kıymetdir. Allahısmarladık arkadaşlar, size çok teşekkür ederim.

Yünlü mensucat fabrikasını müteakip Cumhuriyet Başkanımız Şark sanayi fabrikasına da uğrayarak müdürlük binasında işçilerle aşağıdaki sözleri söylemişlerdir:

Maksadım hususi bir fabrikada çalışma hayatının nasıl düzenlenmiş olduğunu görmektir.

«Arziz hemşerilerim ..

Burdan size bir iki kelime söylediktan sonra yanınıza gelir sizleri selâm lamak istiyorum. Maksadım ilk önce iyi teşkilâtlanmış bir fabrikada, hususiyle bu özel bir fabrikada çalışma hayatının nasıl düzenlenmiş olduğunu görmektir. Bir de işçilerimizin Türkiyede bir vatandaşlar hayatının bir misali olarak kendi meselelerinde, kendi geçimlerinde iyi bir çalışmayı hem cemiyetin ilâhiyi bir uzvu olarak memleket için de vazifelerini bildiklerini görmüş gelmektir.

Bunların hepsinin üstünde istediğim ki ci mesleginde bulunan bir vatandaşların dört duvar içinde diz dize kaynıl bir

TARİHİ ROMAN No. 6

Genç Hasanın kazandırdığı zafer başında Mehmet paşa olduğu halde bütün Türk ordusunun bir tek kuvvetlemesi. Ete ümitsiz bir anda genç komandanlarının kaplerini sarki bu Hasanın yetişmesi imkânsız görünen bir iş başarması onlara yeni kudret, yeni ümitler vermişti.

Genç Hasanın fedailerine bütün askerler hayran olmuşlardı.

Genç Hasanın başarısı Türkleri nekadar sevindirmiş ise Ruslara o kadar sinirlendirmiş, kudurtmuştu bir kaç gün geçmişti. Rusçuk kalesinin bir saat kadar aşağısında, Mokanoğlu kalesine Rusların taar ruza hazırlandıkları haberi geldi Genç Hasan hemen fedailerinin başına geçerek üzerine gitti.

Kal'a Cafer bey emrinde bir komandanın tarafından tahkim edilmişti Hasan buraya geldiği gün Cafer bey Yerköt civarının Tanmevkinde Rusların taarruza geçtiğini haber aldı. Ruslar hücuma geçmeden önce amansız bir top ateşine başlamışlardı. Onların plânı bu idi. Cafer bey Genç Hasanadikkatli ol dedi. Ruslar hep böyle yaparlar önce top ateşi ile önlerindeki mevkileri yıldırmak isterler sonra hücuma geçiyorlar.

Genç Hasan cevap verdi:

— Korkularından olacak, eğer Ruslar nehri geçerlerse bizim için ciddi gün olur.

— Merak etme onları geçirmeyiz.

— Sahimi söylüyorsun.

Genç Hasan (güldüm) dedi.

— Biz sağ iken geçemezler didi Biz öldükten sonra karışmasın.

Allahaslaan neden ölecekmisiz.

— Biz meydana yaşamak için değil ölmek için geldik .

— Fakat ölmeden harp etmeden daha iyi değil mi? Beni dinle sam di genç Hasan: Ruslarin kayıklarıbizim tarafa yaklaşırlarsa ne yapıp yaparak onları baturmak lâzımdır. Bu ise karada harp etmekten çok tehlikelidir.

— Merak etme kumandanım. Evvel Allah onlarında hakkından geliriz.

Genç Hasan fazla konuşmadan fedailerinin yanına gitti.

— Çocuklar dedi, hazırmısınız

— Hazırız Genç

— Haydi öyleyse

Nehrin kenarına geldikleri vakit Rus kayıkları suyun ortasına dalmuştu. Bir karıştı halinde yüzüyorlard.

Genç Hasan:

— Çocuklar dedi. Bir tek kayığa kurşun yaklaştırırsak fedailimiz ne lacak. Ruslara ikinci derslerini ve relim. Ruslarla fedailerin boğuşmaları çok heyecanlı çok şiddetli oldu. Her gelen kayık sulara gömülüyordu.

Fakat arkası kesilmiyordu. Genç Hasan fedailerinin gösterdikleri görül memiş cesaretse Rusları az zamanda yıldırmıştı.

Genç Hasan bir tek zaviat vertüeden Rusları püskürtüp karargâh dönmüştü. Orada hiç tanımadığı bir Türk kumandanı ile karşılaştı. Bu Musa paşa idi. Silistre kumandanı olan Musa paşa Hasanı alundar öptü.

— Evlâdım, dedi. Şerî bize Allah gönderdi. Kahramanlarımın duyulum bayrain oldum. Tek başma bir kararım var. Bakalım bu kararımı nasıl bulacaksın?

— Nasıl emredersiniz.

— Ben istiyorum ki Ruslara kayıklarla nehrin nasıl geçileceğini öğretelim.

Genç Hasan sevindi

— Biz mi gideceğiz? İşte bu daha iyi.

Ondan sonra Genç Hasan karargâha geldiği vakit arkasında elinden fazla elleri arkaya bağlı Rus esiri dürüyorlu. Musa paşa

— Paşam dedi. Cephaneleri getiremedik. Başında nöbetçilerim duruyor. Biraz asker verirseniz onları bu raya taşıriz.

(Sonu Var)

Çalışma Bakanı

(Birinci Sahifeden devam)

cude getirilecek fondan 1951 Nisanından itibaren hak sahipleri ayıklarını almıya başlıyacaklardır.)

Üçüncü hafta tatil meselesine temas eden Bakan bu hususta hazırlanan bir kanun teklifinin T.B.M.M. komisyonlarının gündeminne girmiş bulunduğunu söylemiştir.

Üçüncü hafta tatilinden önce sendika kısmı meselesinin halli icap ettiğ tezini müdafaa edenler bakkındaki bir soruya cevap veren Bakan ezcümle şunları söylemiştir:

(— Böyle düşünen arkadaşlarımıza vardır. Herhalde Büyük Millet Meclisinin bu konuda da memleket ketimizin hal ve şartlarına ve işçi vatandaşların gerçek ihtiyaçlarına en uygun şekli tekarrür ettireceğine şüphem yoktur.)

Bundan sonra Reşat Şemsettin Sirer fikir işçileri kanun tasarısının önümüzdeki devre çalışmalarında Büyük Millet Meclisine sunulacağını ifade etmiştir.

Tütün ve sigara işçileri sendikasının sünnet düğünü

Cibalı Tütün ve sigara işçileri sendikası 20 Ağustos Cumartesi günü saat 20 den sabaha kadar devam etmek üzere Beyazıt Lâle Bahçesi Şadi Şener Tiyatrosunda büyük bir sünnet Düğünü tertip etmişlerdir.

Geceyin neşe içinde geçmesini temin maksadıyla Sendika geniş ve zengin bir program hazırlamıştır Barta Şadi Şener Tiyatrosu olmak üzere, sehrimizin en meşhur Müzik artistleri ses ve dans sanatkârları toplu bulunacaklardır.

E. T. İ. işçilerinin zam talepleri

(Birinci sahifeden devam)

de yapılmasını istemişler ve bu hususta muracaatta bulunmuşlardır. Bunun üzerine işçi mümessilleri bir dilekçe ile idareye müracaat etmişlerdir. Pazartesi günü saat 14 İşçi Mümessillerinden Akif Dizikara, İsmail Gürdap, mehmet bahanlı, Tevfik Tozer ve Namı Izmbark ile iş verenvekili olarak zat ve Sicil İşleri Müdürü İsmail Hakkı Ceyhan toplanarak bu zam talebini görüşmüşlerdir.

Toplantıda İşçi Mümessilleri dilekçelerindeki zam taleplerini ve sebeplerini tekrarlamışlar buna mukabil İşveren vekili olarak İsmail Hakkı Ceyhan'da idarenin zam talep eden İşçilere gerek yardım, gerek zam ve gerekse terfi suretiyle ücretlerini yükseltmeğini ve bunun kâfi olduğunu ileri sürmüştür.

İşçi mümessilleri taleplerinde ısrar İşverende zamma imkânsızlığını tekrar etmişler ve anlaşma kabil olmamıştır.

Diğer taraftan elektrik İşçilerinde yüzde otuz zammın kendilerine verildiğini talep etmişler ve idare bu talebi de kabul etmemiştir.

Deniz büfe ve kantin işçileri derneğinin kongresi

Deniz büfe ve kantinlerinde çalışanlar arasında bağlılık ve yardımlaşma teşkilâtını kurmak gayesiyle bir müddet evvel teesküs eden İstanbul Deniz Büfe ve kantinler Derneğinin ilk kongresi dün Eminönü Halkevinde yapılmıştır.

Nazlı Gültekin başkanlığında açılan congere, oldukça hararetli cereyan etmiş ve üyeler mariz kadınların bazı haksızlıklardan bahisle hekimlerinden çok fazla ve gayri muntazam kira ve lava parası talebindâ'ğını söylemişlerdir.

Bilâhara gizli oyla yapılan seçimde idare heyeti aşağıdaki zevattan teşekkül etmiştir.

Emekli albay Hamdi Yurdun reisliğe, Mustafa Senaşk, Kâzım Karasan, Ömer Kayı, Nazlı Gültekin azalıklara Ezref Hiriş, Ali Geçer, Ziya Arğalı, Halit Kurşı, Ali Akçahan; yedek azalıklara Kalender Sönmez, Nazife Dayanıkoğlu Müzeler Baran, Hakkı Sulu, Emürkaşıoğlu getirilmiştir.

HAFTALIK RESİMLİ
PERDE

Gölcük askerî fabrikasında

Bir işçi diyor ki: "Her yardım devletten beklenmez. Fertler kendi aralarında kurdukları teşekküllerle kendilerine yardım sağlıyabilirler

Bir kaç gündenberi İzmit körfezinin en güzel, en şirin yerlerinden biri olan Gölcükte bulunuyorum. Zaten bütün körfez boyunca güzel ve şirin olmayan yer yoktu. Tabiat övüpte yaratmış bu yerleri.

Her taraf yeşillik, her taraf bahçelik bağlık...

Gölcüğün en büyük hususiyeti, büyük askerî fabrikaları içinde bulundurması ve günden güne bunlara yenilerinin ilâve edilmesidir.

Artık, eskiden kurulmuş olan iptidai fabrikaların bir kaç günde yapılığını, modern fabrikalar bir kaç saat icersinde bıçarmak'adır.

Saat 13 e doğru tamamlanmamış, fakat birkaç sene sonra asfalt olma sı için büyük gayret serfedilen Gölcüğün tozlu yollarından fabrikalar muntakasına doğru gi'tim. Bir az sonra, ishaş yapacak olan işçilerden bir grup, serin bir yere toplanarak birbirlerile sakalaşıyorlardı. Hepsi neş'eli, hepsi de güler yüzü insan lardı.

Yanlarına selâm vererek yaklaştım. Bir az sonra muhtelif mevzular üzerinde konuşmaya başlamıştık. Hiçte sıkıştıetı görünmüyorlardı. Sorduğum bütün sualler hemen hemen cevapsız kalmıştı.

Fakat, bir kaç işçi toptan söyle söylediler:

— Dertsiz insan olmaz derler, şüphesiz ufak tefek dertlerimiz yok değildir. Bunun için bizlere en yakın alâkayı gösteren Ambar memuru Bay Mustafa Özkallanla konuşun o bizleri herkesten iyi tanır.

Bay Mustafayı fabrikaya gideken yakaladım. İşçi haklarıyle yakından alâkadar olan, onlara bütün işlerinde yol gösteren bu sempatik ve konuşkan zat'ı tanıma'an yok...

Mustafa Özkalkan bana fabrikaları gezdirmekle işe başladı. İlk önce otuz kırk sene evvel Yavuzun tamiri için Fransalar tarafından kurulmuş olan kazan fabrikasını dolaştık. Artık bu fabrikanın yalnız madenlerinden istifade ediliyorda.

Bol ışıklı muazzem tekne fabrikasına girdiğimiz zaman işçilerin bir serbestlik içersinde çalıştıklarını gördüm. Eskiden gemi inşaatında kullanılan saçların 12 metresi dört günde yapılırken, şimdi bu fabrikada iki saate yapılmaktadır.

Onbaşı Ömer bütün bütün azimetiyle bir heykel gibi duran Model dökümü, makine mayin fabrikalarını da gezdik. Bütün bu fabrikalardaki işçiler arasında küçüklerin büyüklere karşı saygıları, büyüklerin küçüklere sevgiyle karşılaşıyor. Son derece şiirî bir hakikat olmamak üzere Mustafa Özkalkan ile ambarına gittik. Bu ambar Abnan Efeyanda terk ettikleri Yünkers, İngilizlerin Hispano yuvak motorları ve yedek malzeme alınan lariyle dolu idi. Adı geçen motorlar Türk işçisinin yüksek kabiliyetiyle hücumbotlarına tebdil edilmektedir.

Bay Mustafanın kendi elile pişirdiğe bir aylık yerlerinde bulunur. Evdeki kahvelerimizi tellendirirken, işçilerin fabrikalarından ne şekilde faydalandıklarını, yemek, elbise ve yıkanma yerlerinin mevcut olup olmadığını sordum. Kahvesinden bir yudum alarak anlatmaya başladı.

— İşçilerimiz, hava, deniz kara yıçıtı yardım sandığına bağlı olan askeri fabrikalar yardım sandığına sahiptirler. Bu sandık doğum hallerinde 120 lira, ölüm hallerinde lerine hallerinde bu sandıktan hibir yardım görmediğini özülleri söylemek isterim.

Evvelce işçilerimize her öğle bir kap yemek verirken, bu gün ekmek le beraber iki kap yemek verilmekte tedir.

Şimdilik konforlu yıkanacak yerlere sahip olmayan işçilerimiz yakın bir zamanda makine fabrikasının karşısında yapılmakta olan hususi yıkanma ve elbise değiştirme binalarında tam bir rahatlık içersinde bu mübrem ihtiyaçlarını karşılayıcaklardır.

Elbise meselesine gelince, senede bir kat tulum ve bir çift postal verilmektedir. Halbuki bir kat tulum ve bir çift postalın, tekne inşaat, deniz, makine, motor, şıntine şan işçilere kifayet etmediğini sanıyorum. Çünkü bu işlerde çalıponton ve monto gibi işlerde çalışan işçiler daima yağ, pas, boya ile uğraştıkları için dar yerlere her an ıslanmaları taktırmaları ve kirlenmeleri mümkündür. Hiç olmazsa senede iki kat elbise verilmesi bu gibi yerlerde çalışan işçilerimizi sevindirmiş olacaktır. Bunu sayın fabrikalar müdüründen bekleriz.

Bay Mustafa sözlerine şöyle devam etti:

— Fabrikalarımızda çalışan işçilerimizin yaşıtıkları iş kudretine göre kendilerine evler verilmektedir. Şimdilik binlar, başta usta, şef posta başlara dağıtılmıştır. Tabii, bütün işçileri barındırmak binalarlan yapılmaz, zamana müteveccifur. Ancak şimdiye tamamlanacak mevcut Gölcük fabrikaları için seksen beş milyon lira ayrılmıştır. En baş ta inşaat, asfalt ve sıhhatli bulunmak düşünülmüş olup, yapılan fabrikalarda her türlü ihtiyacı karşılayacak tam bir konfor bulunacaktır.

Diğer taraftan işçilerimizin aldıkları asgari, vasatî azami saat ücreti 45'90'190 kuruştur.

En büyük dertleri, T.B.M.M. de tasarı halinde bulunan pazar yevmiyeleri ve senelik ve beş günlük izin meselesinin halldir.

Nihayet sendikalar hakkında ki sorduğum en son suale Mustafa Özkalkan şunları söyledi:

— Sendikaların iyi bir teşebbüs olduğunu gören ve faydalar sağlıyacaklarına inanamlardanım. Fakat sendikaların bu faydaları sendika ilerak kalmalı, hiç bir zaman politikaya karışmamalıdır.

Çok zaman faydaların kaybetmiş olurlar. Gölcü fabrikaları işçileri arasında bir sendikanın kurulması

İşçinin kanuni haklarını keybetmemesi

(İkinci Sahifeden devam)

sigortaları kanununun 61 inci maddesi işçi sigortaları idaresinin emak sahiplerine yapılacak yardım ve ödenecek ödenecekleri ödirenş yazılı kararına karşı, ilgililerin bu yazıyı aldıkları günden baş lamak üzere bir ay zarfında, mahkemeye başvurarak, itiraza bulunabileceklerini göstermektedir.

Burada dâvaya bakacak olan mercî hangi mahkemedir? Evvelâ şer'ıatıyle, sonra da görev itibariyle bu mahkemeyi kanun belirtiyor. Yetkili mahkeme iş yerinin bulunduğu veya kazanın vukua geldiği mahal mahkemesidir. İtiraz, analık sigortası hakları için, sulh mahkemesine, iş kazası ve meslek hastalıkları için asliye mahkemesine yapılacaktır. Yalnız «asliye mahkemesi» tâbiri müphemdir. Kazal içthatlara göre «İşçi sigortaları mecburi müfliyette sosyal sigortalar olup, kanuni bir mükellefiyetten doğan hakları itibariyle asliye hukuk mahkemelerinin görevlerine girer». Diğer bir içthat ise «Ticaret Kanunu gereğince sigortacılık mutlak ticari muamelelerden» sayılmakla, İşçi sigortası dâvalarının da ticaret mahkemelerinde görüleceğini merkezindedir. Hâlen tatbikatta kararsızlık içindeyiz ve iki cami arasında binamaz vaziyetindeyiz. İş mahkemeleri kanunu tasarısı bu dâvaları iş mahkemelerine bırakmakla bu işi halletmiştir, fakat o nun yürürlüge girmesine kadar mesele ihtilâfli kalacaktır. İçinin bu rada dikkat edecegi nokta, sigorta kararın alır almaz, kendisini bakı görüyor ise, derhal bir ay zarfında mahkemeye itiraz dilekçesini vermediğinde İşi son gününe bırakıp, o gün de adlî müzaheret kararı alınabilmesi geçilirse, işçinin sigortadan ayrılabileceği hakkı düşer. Bir şe başvuran bir işçi, son güne kadar fakrûhal için müracaatlarıdan getireceği belgeyi geciktirmiş ve hakkını bu surette kaybetmiştir. Sonradan kendisinden öğrendik ki, İçinin iş kazasında sağ kolunu kaybeden bu işçiye kapıcılık varifesiz vermiş, o da bu yazdan «Sigorta Devlet kapısıdır itiraz edersem belki bana verilen ödenegi, hem de kolu kaybedişimi korkusuyla dava dan vazgeçmiş. Halbuki, sağ kolu, hem yıkılıgı yüzünden, işgücünü % 60 nisbetinde kaybetmiş dir. Tıp Fakültesinin raporu mevcuttur. Buna rağmen, sigorta işgücünün % 30 unu kaybettiği gerçekesiyle, düşük bir tazminat bağlamıştı. Bu kuvvetli fenni delil karşısında, çaldırlık etmeyip de dâvayı açsayıdı, kazanması ihtimali kuvvetliydi.

Yarın kurulacak iş mahkemelerinde, İşçilerimiz hastalandıkları zaman doktor ve ilâçları temin edilmekte, fakat eş ve çocukları bu yardımdan istifade edememektedir. Şüphesiz bu hususta, İçinin geçirmesinde bu değişiklik, bir çöküntü meydana gelecegi aşikârdır. Bunun için eldeki kanunların işçiye bahettikleri hakkara istinat ederek bütün memleketimizde kurulan sendikaların işçi dertlerini halledecegi ne inanıyorum.

Her zaman devletten beklenmez. Fertler de kendi aralarında kurduklari fert teşekküllerle kendilerine yardım sağlayabilirler.

Recai ESENTEN

T. C. Ziraat Bankası

TASARRUF HESAPLARI İKRAMİYE PLANI

Hesapları 50 liradan aşağı düşmiyenlere verilecek ikramiyeler:

4 tane	»	1.500 lira
4	»	500
4	»	250 »
40	»	100 »
120	»	50 »
240	»	20 »
400	»	10 »

Çekilişleri: 16 Şubat — 10 Mayıs — 26 Temmuz — 29 Aralık

Çekilişlerde ikramiye çıkmayan yerler için ayrıca 21 Haziran ve 10 Aralıkta 2 ilâve çekiliş daha Yapılacak 6100 lira dağıtılacaktır.

İş ve İşçi Bulma Kurumu

İş ve İşçi Arıyanlar

İş, yahut işçi arıyorsan, İş ve İşçi Bulma Kurumu şubelerine müracaat et. Bu şubeler isteğini parasız yerine getirir.

KURUMUN ŞUBELERİ

Ankara Müd.	13686	İzmir Müd.	4842
İstanbul Ajanlığı	21942	Adana Müd.	1152
İstanbul Müd.	**41367**	**Konya Müd.**	
Üsküdar kolu		**Trabzon Müd.**	**110**
Eyüp kolu		**Bursa Müd.**	**1963**
Bakırköy kolu	16/104	Eskişehir Müd.	
Beşiktaş kolu	81849	Samsun Müd.	340

D'onnunzio:

«Ne kadar çok ümit edilirse O kadar çok yaşanır!» der

O halde

Milli Piyonga size

Çok yaşamanın sırrını da

Öğretiyor demektir.

HÜRBİLEK HAFTALIK GAZETE

Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği

Yazı işleri ilân idare eden: Sabahattin Selek

Dizildiği yer: İŞIL Matbaası İSTANBUL

Basıldığı yer: TAN Matbaası İSTANBUL

İpek İşçilerinin kongresi

Bursa (hususî) — Şehrimiz İpekli dokuma işçileri sendikası olağandışı kongresinin Dağpoçları kazinosu lokalinde yapmıştır.

Sendika kâtibinin başkanlığında mesaiye başlayan kongre zaman zaman tartışmalı geçti. Bilhassa ibraz edilen idare heyetinin çalışma raporu okunurken, bazı işverenlerin sendikayı dağıtmak maksadı ile bu temsiz işçi topluluğunun arasına nifak sokmaga çalıştıklarından söz açıldıkçaytlar edildi.

Neticede gizli oyla yapılan seçim de idare heyeti şu suretten teşekkül etti.

Mehmet İpek, İbrahim Demez, İlyas Akman, Sabri Çokoğlu, Ömer Çakgöz, Ahmet ve Sadettin Ay-

LÂSTİK VE KAUÇUK İŞÇİLERİ SENDİKASININ MÜSAMERESİ

Lâstik ve kauçuk sanayii işçileri sendikası 20 Ağustos cumartesi gü nü Eyüp Halk bahçesinde büyük bir müsamere tertipleniştir. Bu müsamerede tanınmış ses, saz ve sahne san'atkârları hazır bulunacaklardır.

Kitap ihtiyacınızı İŞIL Kitabevinden temin ediniz

Çağaloğlu yokuşu No. 33 İstanbul

rinde gerek üye olarak, gerek işçi müdafii sıfatıyle görev alacak işçi arkadaşlarıma, şu nâçiz makalemle biraz faydalı olabilimse kendimi bahtiyar sayarım. Kanun yolunda yürüyen, Türk işçisi hakkını her za man elde edecektir.